

Vymáhání výživného na Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí

Mgr. Marie Plášková

Vyživovací povinnost rodičů k dětem je v českém právním řádu upravena v § 910 a násl. zákona č. 89/2012, občanského zákoníku, přičemž vyživovací povinnost rodičů trvá do té doby, než jsou děti schopny se živit samy. V případě, že si povinný rodič svou vyživovací povinnost neplní řádně, přichází v úvahu výkon rozhodnutí. Pokud oprávněné dítě i povinný rodič žijí v České republice, probíhá v takových případech vymáhání standardně dle ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, případně prostřednictvím exekutora podle zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu. Pakliže se povinný rodič zdržuje v zahraničí, může oprávněná strana vymáhat výživné ze zahraničí vlastními prostředky, případně požádat o spolupráci Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí.

Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (dále jen „ÚMPOD“) se nezabývá vymáháním výživného v případech, kdy oprávněné dítě i povinný rodič žijí v jedné zemi (bez ohledu na to, zda mají odlišnou státní příslušnost a všichni žijí v České republice, nebo zda se jedná o české státní příslušníky, kteří žijí v zahraničí). **Podmínkou pro vymáhání výživného prostřednictvím ÚMPOD je skutečnost, že oprávněné dítě a povinný rodič trvale žijí každý v jiné zemi.** Pokud v České republice žije oprávněné dítě a povinný rodič žije v zahraničí, pracuje v zahraničí, nebo má majetek v zahraničí, jedná se o vymáhání výživného ze zahraničí (**tzv. červené spisy**). Pokud oprávněné dítě žije v zahraničí a v České republice se trvale zdržuje povinný rodič, nebo zde pracuje, nebo zde má majetek nebo jiný zdroj příjmů, jedná se o vymáhání výživného do zahraničí (**tzv. modré spisy**).

I. Vymáhání výživného ze zahraničí

Vymáhat výživné od povinných osob, které žijí, pracují, mají majetek nebo jiný zdroj příjmů v zahraničí, je možné pouze na základě vykonatelného rozhodnutí, kterým se výživné stanoví. Přitom není důležité, kde bylo rozhodnutí vydané, může jít o rozhodnutí českého soudu, soudu nebo správního orgánu země, ve které se výživné bude vymáhat, nebo rozhodnutí pocházející z úplně jiné země. Podle původu rozhodnutí je však ve spojení se závazky vyplývajícími z mezinárodního práva, případně práva Evropské unie, státu, v němž bude výživné vymáháno, určován právní nástroj, podle kterého bude vymáhání probíhat.

I.a První kontakt s klientem

Vymáhání výživného ze zahraničí nelze zahájit jinak, než na základě žádosti oprávněného nebo jeho zákonného zástupce. Klient by měl ÚMPOD poskytnout relevantní informace, na základě kterých referent vyhodnotí, jakým způsobem se bude při vymáhání výživného postupovat, zejména jaké bude potřeba doložit podklady. Jedná se především o následující informace:

- Věk oprávněného dítěte
- Místo pobytu povinného rodiče
- Rozhodnutí o určení vyživovací povinnosti
- Vymáhané výživné (pouze dlužné výživné, nebo dlužné i běžné výživné)

Právní nástroje, na jejichž základě je výživné v zahraničí vymáháno

Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. 12. 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (dále jen „nařízení o výživném“): Aplikuje se na případy vymáhání výživného z některého z členských států Evropské unie na základě rozhodnutí vydaného soudem nebo příslušným správním orgánem členského státu Evropské unie. Platí, že rozhodnutí, na jehož základě je vymáháno, musí být vydáno v řízení, které

bylo zahájeno až po vstupu dotčených států (jak státu původu rozhodnutí, tak státu, v němž bude vymáháno) do Evropské unie.

Úmluva o vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů ze dne 23. 11. 2007 (dále jen „Haagská úmluva“) - mezi smluvními státy nahrazuje newyorskou úmluvu, aplikuje se na případy, kdy se jedná o vymáhání výživného ze smluvního státu haagské úmluvy, který současně není členským státem EU, na základě rozhodnutí vydaného v některém ze smluvních států haagské úmluvy

Úmluva o vymáhání výživného v cizině přijatá dne 20. 6. 1956 v New Yorku (dále jen „newyorská úmluva“): Aplikuje se na případy, kdy

1.se jedná o vymáhání výživného na základě rozhodnutí vydaného v některém ze signatářských států newyorské úmluvy, který současně není smluvním státem haagské úmluvy z roku 2007 a členským státem Evropské unie;

2.se jedná o vymáhání výživného na základě rozhodnutí vydaného v některém ze signatářských států newyorské úmluvy v řízení zahájeném před vstupem tohoto státu, nebo státu, v němž má být výživné vymáháno, do Evropské unie.

Značnou nevýhodou newyorské úmluvy však je, že upravuje pouze spolupráci ústředních orgánů. Aby v dané zemi mohlo být výživné skutečně vymáháno, musí vedle newyorské úmluvy fungovat ještě další právní nástroj, na jehož základě dojde k uznání a prohlášení vykonatelnosti zahraničního rozhodnutí o výživném. Takovým právním nástrojem může být například dvoustranná úmluva, haagská Úmluva o uznávání a výkonu rozhodnutí o vyživovací povinnosti ze dne 2. 10. 1973, nebo haagská Úmluva o mezinárodním vymáhání výživného na děti a dalších druhů vyživovacích povinností vyplývajících z rodinných vztahů ze dne 23. 11. 2007.

Reciprocita: Není-li možné vymáhat výživné ani na základě newyorské úmluvy, haagské úmluvy, ani na základě nařízení o výživném, ani neexistuje dvoustranná úmluva, je možné vymáhat na základě reciprocity, tedy vzájemnosti poskytování stejných nebo obdobných výhod státům nebo jejich občanům mezi sebou. V případech vymáhání výživného se použije tzv. formální reciprocita, která je založena na tom, že stát, jehož rozhodnutí má být v České republice uznáno a prohlášeno za vykonatelné, v obdobných případech na svém území rozhodnutí českých soudů uznává a prohlašuje za vykonatelné. Tento postup je možný uplatnit tehdy, pokud státy vůči sobě učinily tzv. prohlášení vzájemnosti.

Dvoustranné úmluvy: Aplikují se zejména při vymáhání výživného ze států, které nejsou členskými státy Evropské unie, ani smluvními státy newyorské úmluvy nebo haagské úmluvy, pokud s danou zemí taková úmluva byla uzavřena.

V ostatních případech je potřeba se obrátit na příslušné orgány v dané zemi a pokusit se vymáhat výživné na základě místního práva bez opory mezinárodních nebo dvoustranných úmluv.

Potřebné podklady pro zahájení vymáhání

Podklady potřebné pro zahájení vymáhání v zahraničí dodávají ÚMPOD oprávnění na základě pokynů (ty se mohou lišit především v závislosti na konkrétní zemi, z níž bude výživné vymáháno, a také podle nástroje, na jehož základě bude vymáháno) a ve spolupráci s ÚMPOD.

-Rozhodnutí: Pro zahájení vymáhání je potřeba předložit **veškerá** rozhodnutí, z nichž vyplývá vyživovací povinnost povinného rodiče (v originále nebo ověřené kopii s doložkou právní moci a vykonatelnosti).

-Výtah z rozhodnutí / Potvrzení o právní moci a vykonatelnosti: V případě vymáhání na základě nařízení o výživném se jedná o tzv. výtah z rozhodnutí, který vypracovává soud do formuláře, který je obsahem přílohy I nebo II nařízení o výživném (příloha I pro rozhodnutí vydaná v řízeních zahájených po 18. 6. 2011, příloha II pro rozhodnutí vydaná v řízeních zahájených před 18. 6. 2011). V případě vymáhání na základě newyorské nebo haagské úmluvy soud vypracovává tzv. potvrzení o právní moci a vykonatelnosti, v němž je uvedeno, že povinnému byl řádně doručen návrh na zahájení řízení a

předvolání k jednání, dostal možnost se před soudem vyjádřit, bylo mu řádně doručeno rozhodnutí a že je tedy rozhodnutí pravomocné a vykonatelné.

-Přesné vyčíslení dluhu na výživném

-Plná moc pro zahraniční ústřední orgán

-Potvrzení o studiu: týká se oprávněných starší 16 let

-Jiné: Jednotlivé země mohou mít specifické požadavky na doklady, které chtějí pro účely vymáhání výživného předložit (např. rodný list, oddací list rodičů, čestné prohlášení o tom, že oprávněný nezahájil a nezahájí vymáhání vlastními prostředky apod.)

1.b Předání věci zahraničnímu ústřednímu orgánu

Jakmile jsou podklady postoupeny ústřednímu orgánu v zemi, v níž bude výživné vymáháno, činí již jednotlivé úkony ve věci místní ústřední orgán a o svých krocích by měl pravidelně informovat ÚMPOD. Je-li vymáháno výživné na základě nařízení o výživném, spolu s podklady musí být zaslán návrh vypracovaný na formuláři dle přílohy VI nařízení o výživném. Podle nařízení o výživném má zahraniční ústřední orgán povinnost potvrdit do 30 dnů přijetí návrhu na zahájení řízení. Do dalších 60 dnů by měl být ÚMPOD informován o tom, jaké další kroky byly ve věci vymáhání výživného podniknuty a případně s jakým výsledkem.

Zahraníční ústřední orgány po přijetí podkladů pro vymáhání nejprve zkontrolují, zda jsou doklady kompletní a předložené v požadovaném vyhotovení a potřebném počtu. V případě zjištěných nedostatků vyzvou prostřednictvím českého ústředního orgánu oprávněné k doplnění, opravě či úpravě.

1.c Vymáhání výživného v zahraničí

Zahraníční ústřední orgány zpravidla nejprve kontaktují povinného rodiče a vyzvou ho k dobrovolné úhradě dlužného výživného a zahájení plateb běžného výživného.

Není-li povinný rodič ochoten se zahraničním ústředním orgánem spolupracovat a svoji vyživovací povinnost plnit dobrovolně, obvykle zahraniční ústřední orgán podnikne kroky vedoucí ke zjištění majetkových poměrů povinného (zde záleží na právní úpravě dané země a možnostech, jaké má ústřední orgán k dispozici – může žádat o poskytnutí informací od různých institucí a registrů přímo, nebo prostřednictvím soudu, nebo již v tomto okamžiku musí být oprávněným ustanoven advokát v rámci bezplatné právní pomoci, který celý případ přebírá a nadále řeší a ústřední orgán poté funguje pouze jako prostředník pro komunikaci s českým ústředním orgánem) a na základě zjištěné majetkové situace pak případně přistoupí k výkonu rozhodnutí.

Zahraníční ústřední orgány jsou naprosto nezávislé a samostatné subjekty, které žádným způsobem nejsou vázány požadavky nebo pokyny českého ústředního orgánu nebo českých oprávněných. Limity jejich postupu a zvolených opatření jsou dány vnitrostátní právní úpravou. Jak tedy budou při vymáhání postupovat, je plně v jejich kompetenci a závisí pouze na jejich rozhodnutí. Rozhodující pro úspěch vymáhání výživného ze zahraničí je ekonomická situace povinného rodiče, aktivita zahraničního ústředního orgánu a možnosti, které nabízí vnitrostátní právní úprava zejména v oblasti výkonu rozhodnutí.

Samotnému výkonu rozhodnutí obvykle předchází řízení o uznání a prohlášení vykonatelnosti zahraničního rozhodnutí v dané zemi. To neplatí pro řízení, kdy se vymáhá podle nařízení o výživném na základě rozhodnutí, které bylo vydáno v řízení zahájeném po vstupu nařízení v platnost, tj. po 18. 6. 2011. **Řízení o výkon rozhodnutí pak probíhá dle právního řádu země, v níž je výživné vymáháno** a může se tedy lišit jak v délce řízení, tak ve způsobech, jakými může k realizaci výkonu dojít. Nejčastějším způsobem výkonu rozhodnutí v případech vymáhání výživného jsou však standardně srážky ze mzdy nebo jiného příjmu povinného rodiče. Není-li možné proti povinnému rodiči zahájit řízení o výkon rozhodnutí, protože nedisponuje zabavitelnými příjmy ani majetkem,

zahraniční ústřední orgán pravidelně v delších časových úsecích prověřuje jeho ekonomickou situaci. Některé ústřední orgány po určité době, kdy se jeví jako nepravděpodobné, že povinný nabude zabavitelné prostředky, navrhnou uzavření případu jako neřešitelného, neboť pohledávka oprávněného dítěte na výživném je nedobytná a nedá se očekávat, že se jí někdy podaří vymoci.

Vymožené platby jsou zahraničním orgánem zasílány na účet ÚMPOD, odkud jsou pak zasílány na účet oprávněných, nebo poštovní poukázkou k jejich rukám. Bankovní poplatky jdou k tíži ÚMPOD. Z některých zemí jsou vymožené platby zasílány zahraničním ústředním orgánem přímo k rukám oprávněných, zpravidla v podobě šeků. Platí-li povinný rodič dobrovolně, může své platby zasílat buď prostřednictvím ÚMPOD, nebo přímo k rukám oprávněných. V tom případě je možné buď vymáhání ukončit, nebo po oprávněných důsledně požadovat, aby každou dobrovolnou platbu povinného k jejich rukám oznamovali.

Výživné by mělo být hrazeno v měně, která byla určena v rozsudku. Bylo-li výživné stanoveno v českých korunách a částka byla v zahraničí vymožena v místní měně, oprávněným je zaslán ekvivalent v českých korunách. Zde může docházet k rozdílu vlivem změn kurzů v období, kdy je částka připsána na účet ÚMPOD a kdy je částka odeslána oprávněným.

K nejčastějším důvodům neúspěšného vymáhání výživného v zahraničí patří neexistence postížitelných příjmů či majetku povinného (např. žádné nebo velmi nízké příjmy, práce tzv. na černo) a neznámý pobyt povinného (v případě, že oprávněný podá trestní oznámení, je možné požádat o spolupráci INTERPOL)

I.d Ukončení vymáhání výživného

Ukončení vymáhání výživného je možné a zpravidla nastává v následujících situacích:

- plně uhrazení dlužného výživného a ukončení vyživovací povinnosti,
- plně uhrazení dlužného výživného, pokud povinný rodič nadále řádně platí běžné výživné přímo k rukám oprávněného dítěte (pouze se souhlasem oprávněného dítěte, resp. jeho zákonného zástupce),
- na žádost oprávněného dítěte, resp. jeho zákonného zástupce (není třeba uvádět důvod),
- změna místa obvyklého pobytu oprávněného dítěte (odstěhování z České republiky),
- evidentní beznadějnost úspěšného vyřešení případu (pouze se souhlasem oprávněného dítěte, resp. jeho zákonného zástupce),
- smrt povinného rodiče,
- smrt oprávněného dítěte.

I.Vymáhání výživného v České republice (do zahraničí)

K vymáhání výživného do zahraničí dochází v České republice tehdy, pokud oprávněné dítě má obvyklý pobyt v zahraničí a povinný rodič, který neplní svoji vyživovací povinnost, nebo který má dluh na výživném, žije v České republice a dosahuje zde příjmů, případně v České republice pracuje a dosahuje zde příjmů, nebo zde vlastní majetek.

II.a Přijetí návrhu

Po přijetí návrhu na zahájení řízení příslušný referent zkontroluje, zda návrh obsahuje všechny náležitosti a údaje potřebné k identifikaci a lokalizaci povinného rodiče (zejména celé jméno a datum narození). K nezbytným přílohám návrhu patří rozhodnutí, na jehož základě má být výživné vymáháno, v originále nebo úředně ověřené kopii s vyznačenou doložkou právní moci a vykonatelnosti a s ověřeným překladem do českého jazyka (neplatí pro rozhodnutí vydaná v členském státě Evropské unie v řízení zahájeném po vstupu tohoto státu do Evropské unie, tato rozhodnutí nemusí být přeložena). Je-li vymáháno na základě nařízení o výživném, ke každému rozhodnutí musí být přiložen výtah z rozhodnutí podle přílohy I nebo II nařízení o výživném. Je-li vymáháno na základě newyorské úmluvy, ke každému rozhodnutí musí být přiloženo potvrzení

o právní moci a vykonatelnosti s ověřeným překladem do českého jazyka. Dále je nutné předložit plnou moc, kterou oprávněný zmocňuje ÚMPOD k zastupování ve věci vymáhání výživného a detailní výpočet dlužného výživného, případně potvrzení o studiu oprávněného.

Je zvykem zahraničnímu ústřednímu orgánu vždy potvrdit přijetí návrhu na zahájení vymáhání výživného, případně vyzvat k doplnění nebo opravě chybějících, nepřesných nebo chybných údajů, případně konfrontovat zahraniční ústřední orgán s vlastním výpočtem dlužného výživného a požádat o objasnění případných rozdílů. Je-li vymáháno na základě nařízení o výživném, potvrzení o přijetí návrhu musí být zahraničnímu ústřednímu orgánu odesláno do 30 dnů na formuláři dle přílohy VIII nařízení o výživném.

II.b Kontakt s povinným

V případě, že je návrh na zahájení vymáhání v pořádku, zahájí ÚMPOD kroky vedoucí k úspěšnému vymození pohledávky na výživném. Dochází ke zjišťování (ověřování) místa pobytu povinného rodiče (kontrolou v Centrální evidenci obyvatel, resp. dotazem na Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky). V případě, že je známa adresa povinného, zašle ÚMPOD výzvu k dobrovolné úhradě dlužného výživného a zahájení pravidelných plateb běžného výživného. V této výzvě je povinný upozorněn na možnost zahájení výkonu rozhodnutí v případě, že nezahájí dobrovolně platby, ani nekontaktuje ÚMPOD za účelem hledání řešení situace.

Současně s výzvou povinnému zahájí ÚMPOD prošetřování majetkových poměrů povinného. Je-li oprávněné dítě nezletilé, § 53 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí umožňuje ÚMPOD jako orgánu sociálně-právní ochrany dětí kontaktovat některé subjekty s cílem získat informace o povinném a těmto subjektům ukládá povinnost ÚMPOD tyto údaje sdělit. V případě, že je oprávněné dítě zletilé, zasilá se obdobná výzva ke sdělení informací dle čl. 61 nařízení o výživném. ÚMPOD se obrací zpravidla na Českou správu sociálního zabezpečení, místně příslušné Okresní správu sociálního zabezpečení a úřady práce, dle situace se může obrátit také na policii ČR, vězeňskou službu, obecní úřad, údajného zaměstnavatele, finanční úřad či banku. Vhodné je si povinného rodiče ověřit rovněž v katastru nemovitostí, v obchodním rejstříku, živnostenském rejstříku a insolvenčním rejstříku. Poměry povinného referent prověřuje pravidelně zpravidla po půl roce, případně častěji dle konkrétní situace.

Pokud povinný začne platit dobrovolně běžné výživné, a současně začne splácet i dluh na výživném, jsou částky odesílány zahraničnímu ústřednímu orgánu, případně přímo oprávněné straně, a ÚMPOD nadále jen monitoruje platby. V případě přerušení plateb se postupuje v krocích popsanych výše. V případě, že částky zasílané povinným nedosahují ani výše běžného výživného, pak je požádána o stanovisko oprávněná strana – může se stát, že v rámci soudního výkonu rozhodnutí nebude vymožena ani částka, kterou je povinný ochoten zasílat dobrovolně (např. proto, že povinný dosahuje velmi nízkých příjmů, případně není zaměstnan, nepobírá žádné dávky apod.).

Rozhodne-li se povinný rodič hradit výživné dobrovolně přímo k rukám oprávněných v zahraničí, je v jeho vlastním zájmu, aby o těchto platbách informoval ÚMPOD, který následně u zahraničního ústředního orgánu ověří, zda byly tyto platby skutečně provedeny. Není-li o těchto platbách informován ÚMPOD ani ze strany povinného, ani ze strany oprávněných v zahraničí, může se stát, že budou podniknuty další kroky směřující k výkonu rozhodnutí, přestože výživné je řádně hrazeno, případně byl uhrazen dluh v částečné nebo plné výši.

II.c Vymáhání výživného – výkon rozhodnutí

V případě, že povinný nezačne výživné hradit dobrovolně, resp. částky, které zasilá, jsou velmi nízké a oprávněná strana trvá na výkonu rozhodnutí, přistupuje se k podání návrhu na výkon. ÚMPOD při výkonu rozhodnutí postupuje zpravidla podle § 261 a násl. občanského soudního řádu, tedy jde o výkon rozhodnutí soudním vykonavatelem. V ojedinělých případech a s výslovným souhlasem oprávněné strany je přistoupeno k podání návrhu na zahájení exekuce podle exekučního řádu.

Výkon rozhodnutí je možné zahájit pouze na návrh. K návrhu se přikládají rozhodnutí, v nichž byla určena vyživovací povinnost, včetně potvrzení o právní moci a vykonatelnosti nebo výtahu z rozhodnutí podle nařízení o výživném, plná moc pro ÚMPOD, případně potvrzení o studiu, je-li oprávněný straší 16 let a jeho nárok na běžné výživné trvá. Má-li povinný rodič vyživovací povinnost k více oprávněným dětem současně, je možné podat jeden návrh na výkon rozhodnutí pro všechny společně, jsou-li všechny děti nezletilé. **Pro zletilé děti je nutné podávat samostatné návrhy.**

V návrhu se uvádí veškeré okolnosti, které jsou rozhodující pro určení trvající vyživovací povinnosti a existující dlužné částky výživného.

V návrhu na výkon rozhodnutí je nutné uvést, jaký způsob výkonu rozhodnutí má být realizován. Může se jednat o:

- Srážky ze mzdy a z jiných příjmů
- Příkázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu:
- Prodej movitých věcí:
- Prodej nemovitých věcí:
- Ostatní: prodej závodu, postizení účasti v obchodních společnostech, příkázání jiné peněžité pohledávky, nebo zřízení soudcovského zástavního práva,

II.d Ukončení vymáhání výživného

Ukončení vymáhání výživného je možné a zpravidla nastává v následujících situacích:

- plné uhrazení / vymožení dlužného výživného a ukončení vyživovací povinnosti,
- plné uhrazení / vymožení dlužného výživného, pokud povinný rodič nadále řádně platí běžné výživné přímo k rukám oprávněného dítěte (pouze se souhlasem oprávněného dítěte, resp. jeho zákonného zástupce),
- na žádost oprávněného dítěte, resp. jeho zákonného zástupce (není třeba uvádět důvod),
- změna místa obvyklého pobytu povinného rodiče (odstěhování z České republiky),
- zánik zdroje příjmů, nebo neexistence postížitelného movitého či nemovitého majetku povinného rodiče, který v České republice nemá obvyklý pobyt,
- evidentní beznadějnost úspěšného vyřešení případu (pouze se souhlasem oprávněného dítěte, resp. jeho zákonného zástupce),
- smrt povinného rodiče,
- smrt oprávněného dítěte.

Příklad:

Zadáni:

Matka, která má dvě děti, každé s jiným otcem, by ráda vymáhala výživné. Otec nezletilé dcery (nar. 2007) žije na Slovensku, s dcerou se nestýká a výživné zasílá pouze sporadicky. Otec již zletilého syna (nar. 1998) není s rodinou v žádném kontaktu, o syna se nezajímá. Dle informací, které má matka k dispozici, by měl žít a pracovat na Ukrajině. Ve vztahu k nezletilé dceři byla vyživovací povinnost otce stanovena rozsudkem Okresního soudu v Hodoníně ze dne 3. 10. 2010, a to ve výši 2.000,-- CZK měsíčně počínaje 1. 1. 2009. Vyživovací povinnost otce zletilého syna byla určena rozsudkem ukrajinského soudu ze dne 1. 9. 2000, a to ve výši 1.500,-- UAH počínaje 13. 8. 1998. Otec na výživu syna nepřispívá ničeho. Zletilý syn studuje Vysoké učení technické v Brně.

- 1) Jak má matka postupovat, aby vymohla dlužné výživné? Kdo může jednat s ÚMPOD a za jakých podmínek?
- 2) Na základě jakých právních předpisů lze výživné vymáhat? Bude postup stejný v případě obou dětí? Jaké podklady bude nutné doložit k odeslání žádosti o vymáhání výživného ze zahraničí?
- 3) Jaký následek bude mít pro matku skutečnost, že otec dcery začne posílat běžné výživné spolu se splátkami dluhu pravidelně přímo k jejím rukám?
- 4) Otce syna se na Ukrajině nepodařilo dohledat, jak lze postupovat dále?

Řešení:

1) Matka, resp. zletilý syn, se může výkonu rozhodnutí domáhat přímo v cizím státě, a to buď vlastními silami, nebo se mohou obrátit na tamního advokáta. Druhou možností je požádat o spolupráci ÚMPOD. Za nezletilou dceru bude jednat přímo matka jako její zákonný zástupce, zletilý syn může jednat s ÚMPOD přímo, případně může udělit plnou moc matce, aby jej zastupovala. Jak matka, tak zletilý syn mohou udělit plnou moc jiné osobě (advokátovi nebo obecnému zmocněnci).

2) Postup se bude lišit v případě vymáhání ze Slovenska a z Ukrajiny, stejně tak budou rozdílné podklady pro vymáhání:

Slovensko – výživné se bude vymáhat na základě nařízení o výživném; bude nutné doložit rozhodnutí, výtah z rozhodnutí obsažený v příloze II nařízení, výpočet dluhu, plnou moc pro zahraniční ústřední orgán, čestné prohlášení

Ukrajina – výživné se bude vymáhat na základě haagské úmluvy; bude nutné doložit rozhodnutí (nebude potřeba potvrzení o právní moci a vykonatelnosti), plnou moc pro zahraniční ústřední orgán, vyčíslení dluhu a potvrzení o studiu, rodný list

3) Matka bude muset oznamovat došlé platby ÚMPOD, případně může spolupráci s ÚMPOD v případě vymáhání výživného pro dceru ukončit

4) Oprávněný může podat na otce trestní oznámení pro podezření ze spáchání přečinu zanedbání povinné výživy dle § 196 trestního zákoníku, pobyt povinného může být pak zjišťován ve spolupráci s INTERPOLEM.

Doporučené zdroje, užitečné odkazy

KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika, RŮŽIČKA, Květoslav a kolektiv. *Mezinárodní právo soukromé*. 8. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o a Doplněk, 2015, 432 s. ISBN 978-80-7380-550-0.

ŠÍNOVÁ, Renata, KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ, Ingrid a kol. *Civilní proces. Řízení exekuční, insolvenční a podle části páté OSŘ*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, 350 s. ISBN 978-80-7400-600-5.

KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, KORNEL, Martin, VALDHANS, Jiří (eds.). *Dny práva 2013 – Days of Law 2013. Část V. Právo na výživné v. vyživovací povinnost*. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 162 s. ISBN 978-80-210-6812-4.

ROGALEWICZOVÁ, Romana. Vymáhání výživného pro dítě ze zahraničí – 1. část. *Právo a rodina*. 2014, 16. ročník, č. 5, s. 14-19. ISSN 1212-866X.

ROGALEWICZOVÁ, Romana. Vymáhání výživného pro dítě ze zahraničí – 2. část. *Právo a rodina*. 2014, 16. ročník, č. 6, s. 12-16. ISSN 1212-866X.

www.umpod.cz – stránky Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí

www.hcch.net – stránky Haagské konference evropského práva soukromého

https://e-justice.europa.eu/content_maintenance_obligations-355-cs.do – soudní atlas

http://www.mzv.cz/jnp/cz/vyhledavani_smluv/index.html – vyhledávání dvoustranných smluv